

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 91/2010-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. marca 2010 predbežne prerokoval sťažnosť L., T., zastúpeného štatutárnym zástupcom Ing. J. L., právne zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžp 39/2009 z 2. júna 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť L. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. septembra 2009 doručená a 9. decembra 2009 doplnená sťažnosť L. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a

základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Sžp 39/2009 z 2. júna 2009.

2. Zo sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľ sa domáhal priznania postavenia účastníka konania vo veci žiadosti Poľovníckeho združenia O. O. o povolenie výnimky z podmienok ochrany chráneného živočícha – medveďa hnedého. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor ochrany prírody (ďalej len „ministerstvo životného prostredia“) vydalo 21. apríla 2008 rozhodnutie sp. zn. 3641/2008-2.1/KD, ktorým sťažovateľovi nepriznalo postavenie účastníka konania vo veci. O opravnom prostriedku sťažovateľa rozhodoval minister životného prostredia Slovenskej republiky, ktorý rozhodnutím sp. zn. 95/2008-rozkl. z 26. júna 2008 potvrdil napadnuté rozhodnutie a rozklad sťažovateľa zamietol.

3. Sťažovateľ podal žalobu Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) a domáhal sa, aby rozhodol v súlade s ustanovením § 250j ods. 2 písm. a) až e) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). Krajský súd rozsudkom sp. zn. 3 S 159/2008 z 13. januára 2009 žalobu zamietol. Proti tomuto rozsudku sa sťažovateľ v zákonnej lehote odvolal. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 5 Sžp 39/2009 z 2. júna 2009 potvrdil rozsudok krajského súdu a sťažovateľovi nepriznal náhradu trov konania.

4. Podľa sťažovateľa postupoval najvyšší súd v tejto veci odlišne ako v inej druhovo identickej veci, pretože vo veci, ktorá je podľa sťažovateľa druhovo totožná s právnou vecou sp. zn. 5 Sžp 39/2009, uznesením sp. zn. 5 Sžp 41/2009 z 22. júna 2009 a uznesením sp. zn. 3 Sžp 24/2009 z 5. novembra 2009 prerušil konanie o odvolaní sťažovateľa a predložil Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev predbežné otázky na rozhodnutie. Takýmto odlišným postupom a rozhodnutím došlo k porušeniu princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, porušeniu princípu právnej istoty a k porušeniu základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Okrem porušenia princípu právnej istoty najvyšší súd podľa sťažovateľa zanedbal aj svoju zákonom ustanovenú povinnosť pri zabezpečovaní jednoty rozhodovania. V tejto súvislosti

sťažovateľ uviedol: „Najvyšší súd... postupoval... zásadne odlišne ako v inej druhovo identickej veci. Z rozhodnutia o predložení veci Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev zo dňa 20. 1. 2009 vyplýva, že Najvyšší súd... postupoval podľa článku 234 poslednej vety, teda že otázku týkajúcu sa výkladu komunitárneho práva musel predložiť Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev, keďže proti jeho rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok... Pokiaľ ide o odôvodnenie odlišného postupu Najvyššieho súdu..., tak ako na to poukazuje v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, ktorá má byť zdôvodnená údajným naznačovaním komunitárneho rozmeru posudzovanej veci v neskorších odvolaniach sťažovateľa, táto skutočnosť je v rozpore s obsahom odvolaní sťažovateľa vo veci sp. zn. 5 Sžp 6/2009 (rozhodnutie, na ktoré sa napadnuté rozhodnutie odvoláva, pozn.) a 5 Sžp 41/2009... Postup Najvyššieho súdu..., ktorý predchádzal vydaniu rozhodnutia napadnutého touto sťažnosťou a vydanie tohto rozhodnutia je v rozpore s článkom, teda s právom sťažovateľa zakotvenom v čl. 46 ods. 1 Ústavy..., ktoré zaručuje každému konať pred súdom zákonom stanoveným spôsobom, ak Najvyšší súd... sa cítil byť viazaný povinnosťou predložiť vo veci 5 Sžp Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev, potom ak takýmto spôsobom nepostupoval aj vo veci, ktorá je predmetom tohto konania, nepostupoval zákonným spôsobom, tak ako mu to ukladá čl. 2 ods. 2 ústavy... v spojení s čl. 234 zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.“

5. Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd uznesením prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a vo veci samej rozhodol týmto nálezom:

„Právo sťažovateľa domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva v konaní pred súdmi Slovenskej republiky zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy... a práva na spravodlivé súdne konanie zakotvené v článku 6 ods. 1 vety 1. Dohovoru rozsudkom Najvyššieho súdu... sp. zn. 5 Sžp 39/2009 zo dňa 2. 6. 2009 a konaním, ktoré mu predchádzalo bolo porušené.

Ústavný súd... zrušuje rozsudok Najvyššieho súdu... sp. zn. 5 Sžp 39/2009 zo dňa 2. 6. 2009 a vracia mu vec na nové konanie a rozhodnutie.

Ústavný súd... zakazuje Najvyššiemu súdu... pokračovať v porušovaní namietaných právach sťažovateľa.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

II.

6. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Podmienky konania o sťažnostiach sú upravené v ustanoveniach § 20 a § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom nesplnenie všeobecnej alebo osobitnej podmienky je dôvodom na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené

v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že odlišným rozhodnutím najvyššieho súdu v skutkovo a právne zhodných veciach došlo k porušeniu zásady právnej istoty, a tým aj jeho práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

10. Ústavný súd z podania a jeho príloh zistil, že sťažovateľ sa podľa § 14 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) domáhal postavenia účastníka v konaní o povolenie výnimky z podmienok ochrany chráneného živočícha, pretože v tomto konaní budú priamo dotknuté jeho práva a právom chránené záujmy podľa Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia publikovaného v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 43/2006 (ďalej len „Aarhuský dohovor“). Ministerstvo životného prostredia dospelo k záveru, že nie sú splnené podmienky na priznanie postavenia účastníka konania podľa § 14 Správneho poriadku. O rozklade sťažovateľa rozhodoval minister životného prostredia Slovenskej republiky, ktorý rozhodnutím sp. zn. 95/2008-rozkl. z 26. júna 2008 potvrdil prvostupňové rozhodnutie, keď konštatoval, že postup správneho orgánu bol v súlade so zákonom č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“).

11. Na základe žaloby sťažovateľa o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia sp. zn. 95/2008-rozkl. preskúmal napadnuté rozhodnutie ako vecne a miestne príslušný krajský súd, ktorý rozsudkom sp. zn. 3 S 159/2008 z 13. januára 2009 žalobu zamietol, pretože usúdil, že žaloba nie je dôvodná. Podľa názoru krajského súdu je sťažovateľ „... v konaní zainteresovanou verejnosťou podľa čl. 2 ods. 5 Dohovoru (Aarhuského, pozn.)...“

dohovor dáva štátu možnosť, aby si sám určil okruh ďalších činností, ktoré nie sú uvedené v Prílohe I. Dohovoru, na ktoré sa budú vzťahovať jeho ustanovenia.

Z definície činností v Prílohe I. Dohovoru je zrejmé, že udeľovanie výnimiek z ust. § 35 zákona o ochrane prírody nespadá do okruhu činností, v ktorých je zaručená účasť verejnosti na rozhodovaniach. Slovenská republika neprijala vo svojom vnútroštátnom práve úpravu, ktorou by určila, že udeľovanie výnimiek podľa § 35 zákona o ochrane prírody a krajiny podlieha ustanoveniam Dohovoru...

čl. 9 Dohovoru (na ktorý sa žalobca odvoláva), je aplikovateľný až prostredníctvom úprav vnútroštátneho práva, to znamená, že nie je priamo aplikovateľný.

Podľa názoru súdu, ani logickým, ani gramatickým výkladom čl. 9 ods. 2 Dohovoru, nemožno dôjsť k záveru, že by žalobcovi priamo dohovorom mohlo vzniknúť právo zúčastňovať sa správneho a súdneho konania v postavení účastníka konania...“. V ďalšom krajský súd s poukazom na ustanovenie § 82 ods. 3 a 6 zákona o ochrane prírody a § 15a ods. 1 a 2 Správneho poriadku uviedol: „žalovaný neporušil oprávnenia žalobcu vyplývajúce mu z vyššie uvedeného ustanovenia zákona o ochrane prírody... Žalovaný postupoval v súlade so zákonom a správne, keď so žalobcom konal v danom prípade ako so zúčastnenou osobou a nie ako s účastníkom konania a napadnutým rozhodnutím mu nepriznal požadované postavenie...“

12. Najvyšší súd rozhodujúci o odvolaní sťažovateľa rozsudkom sp. zn. 5 Sžp 39/2009 z 2. júna 2009 rozsudok krajského súdu sp. zn 3 S 159/2008 potvrdil. V rozhodnutí najvyšší súd v podstatnom uviedol:

„Nakoľko všetky odvolania podané na Najvyšší súd... pod sp. zn. 5 Sžp 6/2009 až 5 Sžp 94/2009 sa týkali rovnakých účastníkov, obdobného skutkového stavu... a totožného právneho problému vo vzťahu k neuznaniu postavenia žalobcu ako účastníka správneho konania, potom Najvyšší súd... s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti... a na tu skutočnosť, že dôvody, ktoré ho viedli k odmietnutiu odvolania, podrobne objasnil v rozsudku sp. zn. 5 Sžp 6/2009, zvolil takú procesnú ekonómiu, že v podrobnostiach odôvodnenia tohto rozsudku odkazuje účastníkov na svoje hore uvedené rozhodnutie, ktoré účastníci majú k dispozícii...“

V odôvodnení rozsudku sp. zn. 5 Sžp 6/2009 (priloženého k veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1605/09, pozn.) najvyšší súd uviedol:

«Pri riešení mnohopočetného stavu odvolaní, tzn. argumentačne rovnakých odvolaní podaných rovnakým účastníkom proti rovnakým rozhodnutiam toho istého správneho orgánu, je možné postupovať tak, že v základnom odvolacom rozhodnutí súd objasní všetky svoje právne závery vedúce k odvolaciemu rozhodnutiu, a vo zvyšných veciach iba odkáže na toto svoje základné rozhodnutie. Takýto postup, ktorý vyhovuje zásade hospodárnosti... je možné zvoliť aj v prvostupňovom súdnom konaní. Preto bude Najvyšší súd takto postupovať v tomto základnom odvolacom rozhodnutí.

Žalobca sa v svojom odvolaní dovoľával predovšetkým a iba toho, že v jeho prípade bolo porušené právo garantované mu prostredníctvom čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru. Preto základným problémom, ktorý bol pred Najvyšší súd takýmto odvolaním predložený, spočíva v hľadaní odpovede na otázku, či obsah cit. čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru vplýva na postavenie žalobcu v správnom konaní. Pritom pre Najvyšší súd ako pre každý štátny orgán platí ústavné princípy požiadavka konania „secundum et intra legem“ (čl. 2 ods. 2) a princípu ústavnokonformného výkladu právnych noriem (čl. 152 ods. 4 ústavy)...

Žalobca počas celého správneho a nasledujúceho súdneho konania vyjadroval svoj nesúhlas s postavením zúčastnenej osoby, ktoré je mu v konaní podľa zák. č. 543/2002 Z. z. v zmysle § 82 ods. 3 posledná veta cit. zákona nielenže ponúkané, ale aj nepriamo bolo napadnutým rozhodnutím priznané...

Žalobca predovšetkým v celom súdnom ako aj jemu predchádzajúcim správnom konaní poukazuje na tú skutočnosť, že rozsah procesných práv, ktoré slovenský právny poriadok garantuje v pozícii zúčastnenej osobe podľa § 15a Správneho poriadku, mu nezabezpečuje, v rozpore s čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, priamy prístup k súdnej ochrane...

Je nado všetku pochybnosť jasné, že procesná úprava civilného súdneho konania stále obsahujúca prostredníctvom svojej 5. časti aj úpravu správneho súdnictva, priznáva v zmysle § 250 ods. 2 a § 250m ods. 3 O. s. p. postavenie účastníka iba tomu, kto bol alebo musel byť účastníkom pôvodného správneho konania, a zúčastnenej osobe toto právo nepriznáva...

Žalobca teda predkladá súdom na rozhodnutie situáciu, kedy mu žalovaný mal svojim rozhodnutím v tvrdenom rozpore s právom na prístup k spravodlivosti podľa čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru odňať právo byť účastníkom v konaní podľa príslušných ustanovení zák. č. 543/2002 Z. z. (napríklad o povolenie výnimky z podmienok ochrany chránených živočíchov - medveďov hnedých v súlade s § 35 ods. 1 cit. zákona).

Aby takýto rozpor mohol žalobca namietat', musí mu medzinárodná zmluva o základných právach a ľudských slobodách zabezpečovať väčší rozsah takéhoto práva, ako mu zaručuje v súčasnosti platná vnútroštátna úprava.

Avšak z čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru vyplýva, že navyše bez toho, aby boli dotknuté procesy preskúmania uvedené v odsekoch 1 a 2, každá Strana zabezpečí ak sú splnené podmienky uvedené v jej vnútroštátnom práve, ak sú nejaké, aby členovia verejnosti mali prístup k správne alebo súdne konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí - súkromných osôb a orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s jej vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia.

Najvyšší súd potom v uvedenom ustanovení medzinárodnej zmluvy nevidí podporu pre tvrdenie žalobcu, že existuje rozpor medzi slovenským právnym poriadkom a čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, lebo v prípade úkonov, resp. opomenutí orgánov verejných osôb má každý v zmysle § 250t ods. 1 O. s. p. právo sa návrhom domáhať odstránenia nečinnosti (tzn. opomenutia) správneho orgánu, a rovnako aj v zmysle § 250v ods. 1 O. s. p. sa toto vzťahuje na odstránenie nezákonného zásahu (tzn. aktu, ktorý je v rozpore s vnútroštátnym právom nielen v oblasti životného prostredia)...

Najvyšší súd s prihliadnutím na celé znenie Aarhuského dohovoru dospel k záveru, že pod slovné spojenie „úkonov a opomenutí súkromných osôb a orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s jej vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia“, nie je možné subsumovať aj rozhodnutie správneho orgánu (ako individuálny správny akt), lebo toto slovné spojenie nie je v texte čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru výslovne uvedené, ale naopak je uvedené výslovne v iných ustanoveniach cit. Aarhuského dohovoru (napríklad v čl. 6, čl. 9 ods. 1, 2 a 4), na ktoré sa však žalobca v svojich odvolacích dôvodoch neodvolával.

Na základe hore uvedeného rozboru potom Najvyšší súd musel dospieť k záveru, že žalobcom tvrdený rozpor medzi vnútroštátnym poriadkom a medzinárodnou zmluvou v jeho

konkrétnom prípade neexistuje. Preto sa Najvyšší súd nemohol zaoberať jeho argumentmi o prednosti čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru pred zákonom v zmysle čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky...»

13. Vec prejednávajúci prvý senát ústavného súdu predovšetkým konštatuje, že v skutkovo i právne podobných veciach už zaujal právny názor tretí senát ústavného súdu, ktorý v okolnostiach súvisiacich s danou vecou sťažnosť sťažovateľa odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (III. ÚS 389/09, III. ÚS 341/09, III. ÚS 362/09). Keďže prvý senát ústavného súdu nedospel k odchylnému právnemu názoru, z tohto potom vychádzal (a contrario § 6 zákona o ústavnom súde).

14. Podľa § 14 ods. 1 Správneho poriadku je účastníkom konania ten, o koho právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať alebo koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté; účastníkom konania je aj ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak. Podľa odseku 2 je účastníkom konania aj ten, komu osobitný zákon také postavenie priznáva. Podľa § 15a ods. 1 Správneho poriadku môže osobitný zákon ustanoviť, za akých podmienok sa na konaní alebo na jeho časti má právo zúčastniť aj iná osoba než účastník konania (ďalej len „zúčastnená osoba“). Podľa odseku 2 má zúčastnená osoba právo byť upovedomená o začatí konania a o iných podaniach účastníkov konania, zúčastniť sa na ústnom pojednávaní a na miestnej obhliadke, navrhovať dôkazy a doplnenie podkladu rozhodnutia. Osobitný zákon môže ustanoviť zúčastnenej osobe viac práv. Podľa § 82 ods. 3 zákona o ochrane prírody a krajiny je účastníkom konania o vydanie súhlasu alebo povolenie výnimky v prípadoch uvedených v odseku 2 len žiadateľ, ak tento zákon neustanovuje inak. Účastníkom konania o vydanie súhlasu na zriadenie zoologickej záhrady je aj obec, v ktorej katastrálnom území je alebo má byť zoologická záhrada umiestnená. Združenie s právnou subjektivitou, ktorého predmetom činnosti najmenej jeden rok je ochrana prírody a krajiny (§ 2 ods. 1) a ktoré písomne oznámi svoju účasť v konaní najneskôr do siedmich dní od upovedomenia podľa odseku 7, je zúčastnenou osobou.

15. Podľa čl. 7 ods. 5 ústavy medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi. Podľa čl. 9 ods. 2. Aahurského dohovoru každá zmluvná strana v rámci svojho vnútroštátneho práva zabezpečí, aby členovia zainteresovanej verejnosti a) majúci dostatočný záujem alebo, alternatívne, b) ak pretrváva porušovanie ich práva v prípadoch, kde to právne predpisy Strany upravujúce správne konanie požadujú ako predbežnú podmienku, mali prístup k procesu preskúmania pred súdom a/alebo iným nezávislým a nestranným orgánom ustanoveným na základe zákona na účely napadnúť vecnú a procesnú zákonnosť akéhokoľvek rozhodnutia, úkonu alebo opomenutia podliehajúceho článku 6 a v prípadoch ustanovených vnútroštátnym právom a bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odseku 3, iným relevantným ustanoveniam tohto dohovoru. O tom, čo predstavuje dostatočný záujem a porušovanie práva, bude rozhodnuté v súlade s požiadavkami vnútroštátneho práva a v súlade s cieľom dať zainteresovanej verejnosti široký prístup k spravodlivosti v rámci rozsahu pôsobnosti tohto dohovoru. Na tento účel sa záujem akejkoľvek mimovládnej organizácie, ktorá spĺňa požiadavky uvedené v článku 2 ods. 5, považuje za dostatočný na účely písmena a). Tieto organizácie budú považované za také, ktorých práva môžu byť porušené na účely písmena b).

16. Ústavný súd sa zaoberal otázkou, či napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu nevykazuje znaky arbitrárneho rozhodnutia z dôvodu jeho rozporu s konštantnou rozhodovacou praxou, čo je jadrom sťažovateľom namietaných skutočností. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti už vyslovil, že k imanentným znakom právneho štátu patrí neodmysliteľne aj princíp právnej istoty (napr. PL. ÚS 36/95), ktorého súčasťou je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99). Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná (mutatis mutandis PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05).

17. Napriek uvedenému ústavný súd skonštatoval, že v danom prípade vyslovenie právneho záveru, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nie je opodstatnené. V posudzovanom prípade ústavný súd poukazuje na skutočnosti uvedené v rozhodnutí najvyššieho súdu, podľa ktorých vo viacerých podaniach obdobného skutkového stavu a totožného právneho problému rozhodol najvyšší súd identicky. Nejde ani o ojedinelý právny názor jedného zo senátov najvyššieho súdu, keďže k obdobným záverom dospel aj iný senát najvyššieho súdu. Sťažovateľ na podporu svojich tvrdení o porušení základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu poukázal na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžp 41/2009 z 22. júna 2009, ktorým tento v obdobnej právnej veci rozhodol odlišným spôsobom ako vo veci sp. zn. 5 Sžp 39/2009 z 2. júna 2009. Uviedol teda prípad, ktorý sa odlišoval od množstva iných rozhodnutí najvyššieho súdu, ktoré boli identické. Nenapadol pritom tento zatiaľ ojedinelý odlišný prípad rozhodnutia o vedení procesu v rámci veľkého počtu analogických prípadov, ale napáda všetky ostatné rozhodnutia vo veci samej, ktoré nie sú v súlade so sťažovateľovým názorom a očakávaniami.

18. Toto odlišné rozhodnutie zároveň nie je odlišným meritórnym rozhodnutím, ale procesným rozhodnutím o prerušení konania a predložení predbežných otázok na rozhodnutie Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev. Sťažovateľ teda porovnáva obsah rozhodnutí vydaných v odlišnej forme (vecné hľadisko) a odlišnej fáze konania (procesné hľadisko). Inými slovami, skôr ako rozdielnu rozhodovaciu činnosť najvyššieho súdu je potrebné vnímať danú situáciu ako rozhodnutú (meritórne skončenú) a nerozhodnutú vec (prerušené konanie). Táto námietka rozpornosti (zo strany sťažovateľa) nie je v okolnostiach danej veci spôsobilá privodiť arbitrárnosť chápanú ako v bode 16.

19. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že účastník konania podľa zákonnej úpravy nemá nárok na to, aby vnútroštátny súd prerušil konanie a predložil prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev. Takýto postup však môže navrhnúť

a môže ho ovplyvniť prípadným odvolaním sa proti uzneseniu, ktorým sa o návrhu na prerušenie konania z dôvodu predloženia/nepredloženia prejudiciálnej otázky vyhovelo/nevyhovelo (III. ÚS 207/09).

20. Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

21. Z uvedeného ústavného vymedzenia postavenia a kompetencií všeobecných súdov a ústavného súdu v Slovenskej republike vyplýva, že rozhodovanie pri prieskume zákonností rozhodnutí orgánov verejnej správy patrí do právomoci všeobecných súdov. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, usmerňovať vývoj judikatúry všeobecných súdov z hľadiska správnosti výkladu a uplatňovania zákonov (za podmienky rešpektovania jeho ústavnej konformity) alebo zjednocovať judikatúru všeobecných súdov (čo je kompetenciou práve najvyššieho súdu, pozri napr. I. ÚS 17/01, IV. ÚS 267/05).

22. Ústavný súd preto po predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa dospel k záveru, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu nemohlo v rozsahu sťažovateľom namietaných skutočností dôjsť k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol jeho sťažnosť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

24. Nad rámec uvedených dôvodov ústavný súd dodáva a zvyrazňuje, že jadrom podanej sťažnosti (dôvodmi ktorej je ústavný súd podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný) nebolo – okrem toho, že najvyšší súd neprerušil konanie a nepredložil Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev predbežné otázky na rozhodnutie – namietanie

iných ústavnoprocených a ústavnohmotných skutočností/porušení, a preto tieto (iné) prípadné skutočnosti/porušenia nemohol ústavný súd podrobiť ústavnému prieskumu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. marca 2010